

รายงานวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็ก
สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

Analysis of Quality in Children Development Centers
under Local Administrative Organization
in Nonthaburi Province

โดย

สมถวิล วิจิตรวรรณ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2559

ชื่องานวิจัย: การวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้วิจัย: สมถวิล วิจิตรวรรณ

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2561

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบแรกจำนวน 122 แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรีจำนวน 122 แห่ง จากการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 73.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.83) ผลวิเคราะห์เป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1-6 เกี่ยวกับคุณภาพเด็กอยู่ในระดับดีคือคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 75 ตัวบ่งชี้ที่ 9, 10, 11 และ 7 ที่เกี่ยวกับผลการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในระดับพอใช้คือคะแนนเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 50-74 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 8 และ 12 มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ 33.40 และ 42.80 ตามลำดับ

2. ผลเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีในอำเภอที่ตั้งต่างกัน และขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน พบว่า คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดต่างกัน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ศูนย์พัฒนาเด็ก องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น การประเมินคุณภาพภายนอก

Research Title: Analysis of Quality in Children Development Centers under Local Administrative Organization in Nonthaburi Province

Researcher: Somtawin Wijitwanna

Year: 2019

Abstract

The purposes of this research were: studied and compared quality of child development centers under the office of local administrative organization in nonthaburi province with categorized according to sector, district and the size of child development centers. The sample consisted of 122 centers which assessed the first round of external quality from 2556 to 2558. The researcher collected secondary data from the external quality assessment results of the Child Development Centers, so the research tool was a record of the external quality assessment results. Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. In addition, applying techniques of inferential statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of a *t* test technique and the one-way analysis of variance (ANOVA) technique. and LSD

The results showed that, 1) the quality of children development centers under local administrative organizations in Nonthaburi province in overall was at the moderate level, (mean score 73.12. standard deviation 9.83) The indicators analysis showed that indicators 1 to 6 on the quality of children were at a good level, with mean score of more than 75%. Indicators 9, 10, 11 and 7 concerning the administration of the child development center were at the moderate level, the mean scores between 50-74%., Indicators 8 and 12 were in need of urgent improvement, with mean average score of 33.40 and 42.80, respectively.

2) The child development centers under local administrative organizations in Nonthaburi province according to districts and centers size,. The quality of child development centers were difference at the significant level of 0.01. However, There was not difference quality in sector.

Keywords: The child development centers, local administrative organizations, external quality assessment

กิตติกรรมประกาศ

ศูนย์พัฒนาเด็กได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกเริ่มในปี 2554-2558 ในปีแรกเป็นการประเมินนำร่องในรูปแบบโครงการวิจัยโดยประเมินศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 108 แห่ง และประเมินครบทุกแห่งในปี 2558 โดยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกนี้ยังไม่มีผลการตัดสินผลได้ตก แต่เป็นเพียงการยืนยันสภาพจริง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อสถานศึกษาได้นำไปจัดทำแนวทางพัฒนา และรวบรวมผลการประเมินเสนอต่อภาครัฐ ในการใช้ผลการประเมินไปวางแผนการพัฒนาในระดับนโยบายต่อไป

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ให้ทุนในการวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์อันใดที่จะเกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบความดีให้กับสถาบันผู้ให้ทุน

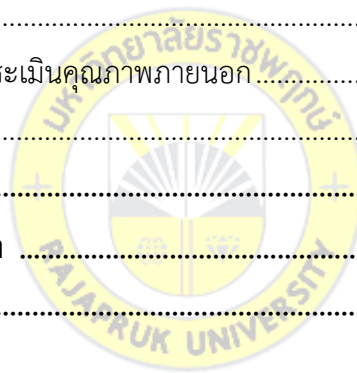

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย	5
1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก.....	6
2.2 คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก.....	11
2.3 ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก	14
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี	37
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงาน การศึกษา ส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามขอบเขตการศึกษา.....	46
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	53
5.2 อภิปรายผลผลการประเมินคุณภาพภายนอก	55
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก คู่มือแบบบันทึกผล	64
ประวัติผู้วิจัย	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ.....	15
3.1 จำนวนและร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก	33
3.2 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กและจำนวนนักเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก.....	34
4.1 ค่าสถิติพื้นฐาน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี.....	37
4.2 จำนวนและร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น...	38
4.3 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกใน แต่ละระดับคุณภาพ จำแนกตามสังกัดและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก.....	39
4.4 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกใน แต่ละระดับคุณภาพ จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก	41
4.5 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นรายตัวบ่งชี้	43
4.6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินเป็นรายตัวบ่งชี้ใน แต่ละสังกัดศูนย์พัฒนาเด็ก	45
4.7 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนก ตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก	48
4.8 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนก ตามอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก	49
4.9 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพรายคู่ ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก ..	
4.10 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนก ตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก	51
4.11 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพรายคู่ ระหว่างขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
3.1 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามสังกัด	33
3.2 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามอำเภอที่ตั้ง	33
3.3 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามขนาด	33
4.1 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่จำแนกตามระดับคุณภาพภายนอกในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้	38
4.2 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินในระดับคุณภาพต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด	40
4.3 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินในระดับคุณภาพต่าง ๆ จำแนกตามอำเภอ	43
4.4 คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกเป็นรายตัวบ่งชี้	44
4.5 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดนนทบุรี	48
4.6 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็กอำเภอที่ตั้งต่าง ๆ ในจังหวัดนนทบุรี	50
4.7 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็กขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดนนทบุรี	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ได้แก่ เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และกรุงเทพมหานคร ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในพื้นที่อย่างทั่วถึง สำหรับการศึกษาปฐมวัย บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย ผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขหมดกังวลในบุตรหลาน การดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่นใหม่มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัย

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนจากสวราชการต่าง ๆ และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ศูนย์เด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก โดยกำหนดหลักการดังต่อไปนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรง

ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข และ 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษานอกจากเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการผู้ทำหน้าที่ให้บริการจัดการศึกษาแล้ว ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตลอดจนมีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศ ไทยประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุมทุกระดับการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาระหว่างปีพุทธศักราช 2554-2558 เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาที่พิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกเริ่มในปี 2554-2558 ในปีแรก เป็นการประเมินนำร่องในรูปแบบโครงการวิจัยโดยประเมินศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 108 แห่ง และประเมินครบทุกแห่งในปี 2558 โดยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกนี้ยังไม่มี การตัดสินผลได้ ตตก แต่เป็นเพียงการยืนยันสภาพจริง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อสถานศึกษาได้นำไปจัดทำแนวทางพัฒนา และรวบรวมผลการประเมินเสนอต่อภาครัฐ ในการใช้ผลการประเมินไปวางแผนการพัฒนาในระดับ นโยบายต่อไปส่วนการประเมินตัดสินว่าผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกหรือไม่นั้น จะเริ่มใช้ในการ ประกันคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กในรอบสองซึ่งเป็นช่วงเวลาการประเมินรอบสี่ของการศึกษาระดับอื่น ๆ คาดว่าจะเป็นปี 2560 เป็นต้นไป

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดสำนักงานการศึกษา ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดนนทบุรีได้ทราบจุดเด่นและข้อจำกัดจากผลการประเมินในภาพรวมของจังหวัด อันเป็น แนวทางให้สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการให้ประสบการณ์การ เรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กให้มี คุณภาพตามหลักเกณฑ์การจัดการศึกษา และเตรียมตัวในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดเป็นคำถามการวิจัย ดังนี้

1.2.1 คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ด้านนักเรียน ผู้ดูแลเด็ก และการบริหารจัดการเป็นอย่างไร

1.2.2 คุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี เมื่อเปรียบเทียบกับตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรีจากการประเมินคุณภาพภายนอก

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ตามการประเมินผลภายนอกจำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่มีประเภทสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กที่ต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กมีความแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก อำเภอที่ตั้ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

1.1) สังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกเป็น

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาลตำบล

เทศบาลเมือง

เทศบาลนคร

1.2) อำเภอที่ตั้ง จำแนกเป็น

เมืงนนทบุรี

ปากเกร็ด

บางใหญ่

บางกรวย

บางใหญ่

บางบัวทอง

ไทรน้อย

1.3) ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

ขนาดใหญ่พิเศษ

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพการจัดการศึกษาในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบแรกจำนวน 122 แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558

1.5.3 ขอบเขตระยะเวลา ระหว่างเดือนมิถุนายน 2560 ถึง เดือนพฤษภาคม 2561

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ จังหวัดนนทบุรี

1.6 นิยามศัพท์

เพื่อให้เข้าใจตรงกันและกำหนดขอบเขตของคำสำคัญในการวิจัย จึงกำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

1) คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษา ตามนโยบายของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจ

2) ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็ก และพัฒนาเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

3) สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็ก ที่เป็นสถานที่จัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์

ในการจัดอบรมเลี้ยงดูและจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มาจากข้อกำหนดของกฎหมายเพื่อการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ในงานวิจัยนี้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบแรกจำนวน 122 แห่งสังกัด 4 หน่วยงาน คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

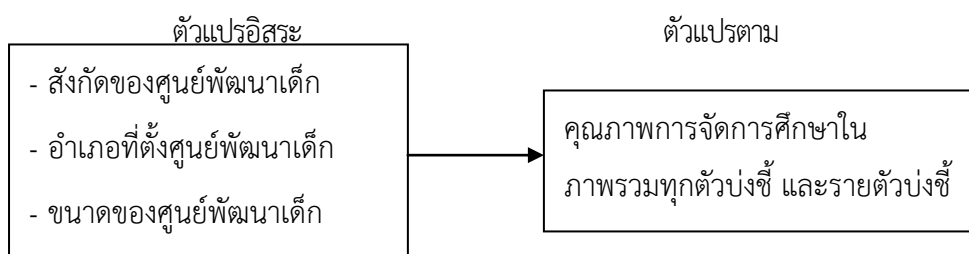
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

เมื่องานวิจัยนี้สำเร็จ จะเกิดประโยชน์ในวงการศึกษา ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเป็นข้อมูลในแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี

2) หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับสามารถนำข้อเสนอแนะมา กำหนดเป็นแผน นโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการวิจัย เนื้อหาบทนี้ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

- 2.1 การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก
 - 2.2 คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก
 - 2.3 ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก

2.1.1 ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็ก

ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กมีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ดังนี้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554) ให้ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กว่าหมายถึง สถานศึกษาที่จัดการระดับปฐมวัย อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) ให้ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็ก ว่าหมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาคู่ระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ

อนุรักษ มาสเนตร (2552) ศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นสถานที่สำหรับดูแลเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อม เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสม

สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจัดดำเนินการในหลายลักษณะ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานที่รับดูแลเด็กหรือการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ที่ต้องมีงานกลางวัน เน้นการเลี้ยงดูให้แก่เด็กมากกว่าการให้การศึกษา จะรับเด็กตั้งแต่วัยทารกหรือรับเฉพาะเด็กเล็ก

สรุปความหมายของศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาเด็ก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

2.1.2 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กใช้หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นกลไกในการจัดสภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างครูกับผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็ก การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กจึงคำนึงถึงหลักการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554)

2.1.2.1 การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก หลักสูตรต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก การให้โอกาสทั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษได้รับการพัฒนารวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็กพัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตเท่านั้น

2.1.2.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่นผ่อนคลาย ไม่เครียดมีโอกาสดอกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

2.1.2.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำตามเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง

2.1.2.4 การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากหลายกิจกรรมหนึ่งกิจกรรม เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องวาง

แผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อฝึกหรือเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์สำคัญที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

2.1.2.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ การรวบรวมผลงานการแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็ก และใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อีกด้วย

2.1.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบหรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็ก ให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนจึงมีใจจะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กด้วย

การจัดทำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยจึงอาศัยหลักการดังกล่าวข้างต้น โดยคำนึงถึงการเรียนรู้ที่ยืดให้เด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้และการ จัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของแต่ละคน ด้วยการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

2.1.3 หน่วยงานที่มีบทบาทจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก

หน่วยงานที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาหรือปฐมวัยที่เรียกชื่อต่าง ๆ มีหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รับผิดชอบแตกต่างกันตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีสรุปได้ต่อไปนี้

2.1.3.1 กระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานที่จัดศูนย์พัฒนาเด็ก ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มาจากข้อกำหนดของกฎหมายเพื่อการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เทศบาลระดับต่าง ๆ เช่น เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล รวมถึงพัทยาและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก โดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงการเผยแพร่

วิทยาการแผนใหม่ไปสู่บิดามารดา ผู้ปกครองเด็กและชุมชน โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้การสนับสนุน

2.1.3.2 กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยหลายแห่งที่จัดสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้น หน่วยงานย่อยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนใหญ่เปิดสอนชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาลขึ้นในโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในด้านการเรียนการสอน และเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองเด็กอีกด้วย นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รัฐสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการโรงเรียนที่มีมาตรฐาน มักจะเสียค่าเล่าเรียนสูง แต่ก็นับว่าได้ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างมาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับเด็กก่อนวัยเรียนในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาลและชั้นเด็กเล็ก เพื่อเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาในระดับนี้

2.1.3.3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการโดยกรมประชาสงเคราะห์และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อให้การสนับสนุน ส่งเสริมและควบคุมสถานสงเคราะห์เด็กและสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน และช่วยเหลือประชาชนในการจัดบริการรับเลี้ยงเด็กที่มีค่าบริการสูงกว่าเอกชน

2.1.3.4 กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการโดยกรมอนามัยและกรมการแพทย์ดำเนินการจัดสถานรับเลี้ยงเด็ก ในรูปแบบศูนย์สาธิตเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสม และมีสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชนิจัดบริการให้กับเด็กที่ป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล

2.1.3.5 หน่วยงานราชการอื่น ๆ จัดในรูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กโดยรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคลากรในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ขณะออกปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรภายในหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

2.1.3.6 องค์การเอกชน ที่ทำงานในส่วนของ การดูแลสุขภาพอนามัย โภชนาการ และการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ให้บริการแก่เด็กและเยาวชนจำนวนกว่า 50 องค์การ เช่น มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ มูลนิธิดวงประทีป มูลนิธิเด็ก สหทัยมูลนิธิ เป็นต้น โดยมีสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้น เพื่อมีหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาคเอกชนโดยกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะที่อยู่ในภาวะเสี่ยงทั้งเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง

2.1.4 มาตรฐานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองและศูนย์พัฒนาเด็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กของกรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์

พัฒนาเด็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กขึ้นในปี พ.ศ. 2547 กำหนดให้สถานศึกษาบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก ต่อมาปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กขึ้นในปี พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก ประกอบด้วยมาตรฐานการดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้ (สรุปจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553)

1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเป็นการกำหนดมาตรฐาน การจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก การให้บริการ อบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก งบประมาณ การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การคัดเลือกแต่งตั้งประเมินการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) มาตรฐานด้านบุคลากรเช่นคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็ก หัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูดูแลเด็ก ตลอดจนตำแหน่งอื่น ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น

3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมความปลอดภัย เป็นการกำหนดมาตรฐานด้าน อาคารสถานที่ เกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็ก ที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า-ออก และประตู หน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เป็นต้นด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ ภายในอาคาร วัสดุสภาพแวดล้อมและมลภาวะ และด้านความปลอดภัย เป็นการกำหนดมาตรฐานที่ เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการคุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนทุกภาคส่วน เป็นการกำหนดมาตรฐาน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การให้ความรู้ข่าวสารราชฎารในชุมชน ทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตลอดจนการติดตามประเมินผล รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน

- 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้
- 6.1) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - 6.2) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กให้มีศักยภาพ
 - 6.3) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 6.4) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2 คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก

2.2.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษา ตามนโยบายของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจของสถานศึกษา

คำว่า "คุณภาพการศึกษา" เป็นนามธรรม หากเข้าใจความหมายไม่ตรงกันแล้ว เมื่อนำลงมาสู่การปฏิบัติ ก็จะแตกออกไปในแต่ละทิศทาง สุดท้ายก็อาจวนอยู่ในอ่างในสังคมไทยยังมีความสับสนระหว่างคำว่า "คุณภาพคน" กับคำว่า "คุณภาพการศึกษา" ที่ผ่านมาสังคมมักจะกล่าวโทษกันว่า คนดีหรือคนไม่ดีเป็นเพราะการศึกษา แท้จริงแล้ว การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างคุณภาพคน เนื่องจาก คุณภาพคนเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม ดังนั้น ทำอย่างไรที่ทำให้สังคมเข้าใจประเด็นนี้ให้ชัดเจนและแยกแยะให้ถูกต้องสำคัญที่สุด คือ กระบวนการสร้างคน ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยทำแบบแยกส่วนต่างฝ่ายต่างพัฒนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองทำอย่างไรที่จะให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการ "สร้างคน" ตั้งแต่ พ่อ แม่ ผู้ปกครองที่จะต้องดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตน จากนั้นจึงเป็นสถานศึกษาที่รับช่วงต่อในการสร้างคนให้เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ จนกระทั่งเข้าสู่ระบบการทำงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคนคุณภาพของสังคม ก็จะต้องมีระบบการสร้างคน สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงานที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน

ดังนั้น คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษา ตามนโยบายของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับเด็กเล็ก หรือที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็ก ในที่นี้ คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กจะพิจารณาจากผลการประกันคุณภาพภายนอกครั้งแรกที่ดำเนินการประเมินในปี 2554-2558

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการวางแผนและจัดระบบแล้วในกระบวนการบริหารคุณภาพ ที่สร้างความมั่นใจว่าจะได้คุณภาพตามที่กำหนดไว้ (Harington and Mathers 1991: 22)

การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความมั่นใจว่า กิจกรรมในกระบวนการผลิตทั้งหมด ดำเนินไปอย่างมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันและมีประสิทธิภาพ (Juran and Gvyna , 1993 : 565)

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 2553) ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ดังนี้

การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด สำหรับ การประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

จากการรวบรวมความหมายของการประกันคุณภาพ พอจะสรุปความหมายของ การประกันคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

2.2.2 ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 47 ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในหมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาและ

2. ระบบการประกันคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้ประเมินภายนอกมีความเป็น

อิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่การเข้าถึงคุณภาพ การศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จุดมุ่งหมายและหลักการ ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 37 ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและเด็ก
4. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายใน
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
6. ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรึชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2.3 การประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็ก

การจัดการศึกษาเด็กก่อนเกณฑ์ที่จัดในสถานพัฒนาเด็ก มีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กทั่วประเทศ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและ คุ่มครองผู้บริโภคนด้านการศึกษา โดยเริ่มการประเมินนาร่องในรูปแบบโครงการวิจัยศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 108 แห่ง ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2556 จากนั้น ได้รับงบประมาณ เพื่อประเมินศูนย์พัฒนาเด็กใน กลุ่มเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี และ 2-5 ปี และประเมินครบทุกแห่งในปีพ.ศ. 2559 โดยรอบแรกนี้ยังไม่ ตัดสินผล เป็นการยืนยันสภาพจริง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อสถานศึกษาได้นำไปจัดทำแนวทางพัฒนา และ รวบรวมผลการประเมินเสนอต่อภาครัฐเพื่อใช้ผลการประเมินไปวางแผนการพัฒนาในระดับนโยบาย ต่อไป ทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาปฐมวัย

1. ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
2. ประเมินจากผลการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่ง หมายรวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญการบริหารจัดการศึกษาและการประกัน คุณภาพภายใน

3. ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณเชิงคุณภาพและเชิงพัฒนาการโดยพิชญาพิจารณา (Peer Review)

4. ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

5. ลดจำนวนตัวบ่งชี้และจำนวนมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยถ่ายโอน ตัวบ่งชี้และมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

2.3 ตัวบ่งชี้ของการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก (พ.ศ. 2556-2558) ในระดับการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กครั้งแรกประกอบด้วย 12 ตัวบ่งชี้ที่จัดได้เป็น 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมความหมายแต่ละกลุ่ม ดังนี้ 1) **กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน** หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 1 ถึงตัวบ่งชี้ 8 2) **กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์** หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษารวมถึงความสำเร็จตาม จุดเน้น และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 9 และ 10 3) **กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม** หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดและหน่วยงานต้นสังกัดให้การรับรองตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 11 และ 12

2.3.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ต่อไปนี้คือ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน เป็นไปตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ.2553 ข้อ 38 ดังนี้

2.3.1.1 มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา

ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

การประเมินคุณภาพภายนอกด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ 2 ตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐานประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้คือ 1) เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย 2) เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย 3) เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย 4) เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย 5) เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้คือ 1) ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญาปณิธานพันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา 2) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้คือ ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

2.3.1.2 มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 39 ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้คือ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้คือ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

2.3.1.3 มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 24 ระบุว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ การแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้

เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้คือ ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

2.3.1.4 มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาปฐมวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 48 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก”

ตารางที่ 2.1 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ

ตัวบ่งชี้		มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	
	3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	
	4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	
	5. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	
	6. ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
กลุ่มตัวบ่งชี้	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา
	8. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธานพันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา

2.3.2 ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาปฐมวัย

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาปฐมวัย (2-5ปี) ประเมินมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ ประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวบ่งชี้คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (8 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์ (2ตัวบ่งชี้) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (2 ตัวบ่งชี้) รวมทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.3.2.1 ตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย

เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านร่างกายได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่างและจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง รวมถึงการพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวร่างกายทั่วไปไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง และมีพฤติกรรมที่สามารถดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเองได้เหมาะสมตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เด็กมีสุขภาพกายสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งมีการเจริญเติบโตสมวัย 2) ร้อยละของเด็กซึ่งมีสมรรถภาพทางร่างกายสมวัย 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีสมรรถภาพทางการประสานกล้ามเนื้อและระบบประสาทสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 เด็กมีสุขนิสัยสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กที่สามารถดูแลตนเองให้มี สุขนิสัยที่ดี 2) ร้อยละของเด็กที่รู้จักหลีกเลี่ยงการกระทำที่นำไปสู่การบาดเจ็บได้ตามวัย

2.3.2.2 ตัวบ่งชี้ที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย

เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกจากการรับรู้ความรู้สึกทั่วไปสู่ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้ง จากการรับรู้ความรู้สึกของตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กที่แสดงอารมณ์ในตนเอง 2) ร้อยละของเด็กที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 3) ร้อยละของเด็กที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ 4) ร้อยละของเด็กซึ่งมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย 5) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้สึกร่วมกับผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เด็กมีสุนทรียภาพสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความชื่นชอบและตอบสนองต่อศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว 2) ร้อยละของเด็กซึ่งแสดงความชื่นชอบต่อธรรมชาติ

2.3.2.3 ตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย

เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสังคมได้อย่างเหมาะสมกับวัย สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาของสังคมและสถานศึกษาในสิ่งดีงาม บอกเหตุผล สะท้อนความเข้าใจได้ว่าการกระทำใดถูกหรือผิดสามารถติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นและปรับตัวจากการพึ่งพาผู้ใหญ่และพึ่งพาตนเองเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันได้ 2) ร้อยละของเด็กซึ่งรู้จักอดทนรอคอย 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีน้ำใจแบ่งปัน รู้คุณค่าผู้อื่นโดยมีผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงของการอบรมเลี้ยงดูได้ 3) ร้อยละของเด็กซึ่งปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ 4) ร้อยละของเด็กที่รู้จักการเป็นผู้ผู้นำและผู้ตามที่ดี

2.3.2.4 ตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย

เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านสติปัญญาได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเปลี่ยนแปลงทางความสามารถทางการรู้คิด โดยพัฒนาจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส และการรู้จักคิดเชิงรูปธรรมไปสู่ความเข้าใจในการใช้สัญลักษณ์แล้วจึงรู้จักคิดเป็นนามธรรม รวมถึงการพัฒนาความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การคิดที่มีเหตุผลประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กที่รักการอ่านตามวัย 2) ร้อยละของเด็กที่ใฝ่รู้ในเรื่องรอบตัวตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งความสนใจจดจ่อในการเรียนรู้ 2) ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถจำสิ่งต่างๆได้ 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความคิดรวบยอด

เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ 4) ร้อยละของเด็กซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 เด็กมีทักษะในการสื่อสารสมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความเข้าใจและใช้ภาษาพูดอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย 2) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะในการอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะแสดงท่าทางสื่อความหมายด้วยการขีดเขียนได้อย่างเหมาะสมตามวัย 4) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความเข้าใจและใช้ภาษาท่าทางและสัญลักษณ์เหมาะสมตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สมวัย เกณฑ์การพิจารณา 1) ร้อยละของเด็กซึ่งถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำงานศิลปะ 2) ร้อยละของเด็กซึ่งทดลองวิธีการใหม่ ๆ ในการทำสิ่งต่างๆ

2.3.2.5 ตัวบ่งชี้ที่ 5 เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป

เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป หมายถึง เด็กมีทักษะและความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้ตามพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยในแต่ละระดับ ช่วงอายุ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 เด็กมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย เกณฑ์การพิจารณาพิจารณาจากแบบประเมินพัฒนาการหรือสรุปรายงานผลการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่มีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการทุกด้านสมวัย ได้แก่ 1) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย 2) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสังคมสมวัย 4) ร้อยละของเด็กซึ่งมีทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 เด็กมีความรู้พื้นฐานสมวัย เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากแบบประเมินพัฒนาการหรือสรุปรายงานผลตามหลักสูตรสถานศึกษาของปีที่ผ่านมาจากร้อยละเฉลี่ยของเด็กที่มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวรอบตัวได้ตามวัย ได้แก่ 1) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก 3) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4) ร้อยละของเด็กซึ่งมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

2.3.2.6 ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง ผลสำเร็จของการจัดการศึกษาซึ่งเกิดจากการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม การจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ สำหรับการทำกิจกรรมของเด็กตามสถานการณ์ที่ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กกำหนดขึ้น จนเด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านคือ ด้านร่างกายอารมณ์และจิตใจสังคมและสติปัญญา โดยครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อเด็กและผู้ปกครองประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย เกณฑ์การพิจารณา 1) โนมิน้าวให้เด็กรับประทานอาหารเช้าครบหมู่ดื่มน้ำสะอาดและนอนอย่างเพียงพอตามวัย 2) ดูแลให้เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็นตามวัย 3) จัดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 4) จัดกิจกรรมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่และการประสานสัมพันธ์ของทักษะกลไก 5) จัดโอกาสและฝึกให้เด็กได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ

ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย 6) สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรักษาความสะอาด ป้องกันโรคและความปลอดภัยแก่ร่างกาย

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเกณฑ์การพิจารณา 1) สนับสนุนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองอดทนรอคอยและมุ่งมั่นตั้งใจ 2) สนับสนุนให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 3) จัดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจความถนัดความสามารถและความพอใจของเด็ก 4) จัดโอกาสให้เด็กได้ชื่นชมและตอบสนองต่อศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวหรือสัมผัสกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 5) จัดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารความคิดหรือประสบการณ์ของตนผ่านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม เกณฑ์การพิจารณา 1) ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา และการปฏิบัติต่อผู้อื่น 2) ส่งเสริมให้เด็กมีความประพฤติดีได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ 3) ส่งเสริมให้เด็กชื่นชมธรรมชาติและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 4) ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือ 5) จัดโอกาสให้เด็กเรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 6) จัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างร่วมมือกับเพื่อนเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ 7) จัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสวันสำคัญต่างๆตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา เกณฑ์การพิจารณา 1) จัดกิจกรรมให้เด็กสืบค้นสำรวจและตั้งคำถามเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัว 2) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่าถึงสิ่งที่ทำทบทวนประสบการณ์เดิมทบทวนเรื่องที่เด็กควรรู้หรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ 3) เปิดโอกาสให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือและได้อ่านหนังสือตามวัย 4) จัดกิจกรรมแบบบูรณาการเป็นรายบุคคลกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ผ่านกิจกรรมแบบบูรณาการที่เด็กได้เล่นและลงมือกระทำเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา สังคม ดนตรี กีฬาที่เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของเด็ก 5) ส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.5 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กและครอบครัว เกณฑ์การพิจารณา 1) สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงกับเด็ก 2) ยอมรับในความเป็นตัวตนของเด็ก 3) ปฏิบัติกับเด็กอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติภาษาเพศหรือภูมิหลังทางวัฒนธรรมและส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของความแตกต่าง 4) ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพระหว่างเด็ก และ 5) มีปฏิสัมพันธ์และให้เกียรติกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.6 ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก เกณฑ์การพิจารณา 1) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เหมาะกับการ

เรียนรู้และพัฒนาการเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย 2) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กมีโอกาสนเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ 3) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและร่างกายของเด็ก 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 5) จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นและสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม 6) จัดสภาพแวดล้อมที่ป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก 7) มีการวางแผนและจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8) ติดตามบันทึกและประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่หลากหลาย 9) นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กและพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนนำผลประเมินไปพัฒนาเด็ก

2.3.2.7 ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผลของการใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าเพื่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก โดยถือว่าเด็กสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม *ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ย่อยคือ*

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา เกณฑ์การพิจารณา 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหาร 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านการบริหารงบประมาณ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาวิชาการ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา เกณฑ์การพิจารณา

1) คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านต่าง ๆ หลากหลายและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 3) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล 4) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ 5) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพียงพอและมีคุณภาพ เกณฑ์การพิจารณา 1) มีการบริหารจัดการให้มีจำนวนครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กครบทุกห้อง และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก 2) มีการคัดเลือกและพัฒนาครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ 3) มีการคัดเลือกและพัฒนาครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้มีความรู้ที่พึงประสงค์ 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นประจำทุกปี

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ เกณฑ์การพิจารณา 1) มีที่ตั้งเป็นสัดส่วนมีอาณาเขตชัดเจนตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นเสียงรบกวน และพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย 2) มีพื้นที่ภายนอกเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็กและมีการจัดสรรพื้นที่อย่างชัดเจนสำหรับเป็นสนามเด็กเล่นการเล่นอิสระและการทำกิจกรรมนอกห้องเรียน 3) มีพื้นที่สนามเด็กเล่นและมีเครื่องเล่นที่เหมาะสมปลอดภัยสำหรับเด็ก 4) มีพื้นที่สำหรับจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนให้แก่เด็ก 5) มีการจัดสถานที่พักและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง 6) มีการจัดสถานที่สำหรับเก็บน้ำสะอาดเพื่อดื่มและใช้อย่างเพียงพอ 7) มีการจัดพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสมถูกสุขลักษณะเพียงพอและมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน 8) มีการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดปลอดภัยร่มรื่นสวยงาม

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.6 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก เกณฑ์การพิจารณา 1) มีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยในการดูแลเด็กเพื่อให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ปกครองเด็กปฏิบัติตาม 2) มีการอบรมบุคลากรและครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดการความปลอดภัยในเด็กเป็นประจำทุกปี 3) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันองค์กรทั้งภาครัฐภาคเอกชนและหน่วยงานต่างๆในเรื่องการป้องกันด้านความปลอดภัยและการบาดเจ็บในเด็ก 4) มีระบบเฝ้าระวังและวิเคราะห์ความเสี่ยง 5) มีกิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและป้องกันความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้ง 6 ด้านอย่างต่อเนื่องได้แก่ความปลอดภัยของอาคารความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (ของใช้ของเล่นอุปกรณ์การเรียน) การเดินทางปลอดภัยระบบป้องกันภัยจากบุคคลระบบฉุกเฉิน(แผนฝึกซ้อมการป้องกันภัยฝึกการกู้ชีพหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยอุปกรณ์ดับเพลิง) และความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.2.8 ตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายใน

การประเมินใช้ตัวบ่งชี้ย่อยตามประเภทของสถานศึกษาตามมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย เขตพื้นที่ปกครองพิเศษ (กรุงเทพฯ และเมืองพัทยา) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ของรัฐและของเอกชน) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน (ของรัฐและของสถานประกอบการ) กระทรวงกลาโหม (กองทัพบกกองทัพเรือกองทัพอากาศ) สำนัก

นายกรัฐมนตรี (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม (สำนักสังคมสงเคราะห์) น้าหนัก 5 คะแนน (เชิงคุณภาพ 5 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา 1) วางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษารวมถึงการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ 2) ปฏิบัติตามแผน นิเทศติดตามประเมินผลและนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง 3) นำข้อมูล และผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้เกิดผลดี 4) ประเมิน ระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมการตรวจสอบถ่วงดุลและเสนอผลลัพธ์ ของการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 5) จัดทำ รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพสามารถรองรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด (สำหรับสถานศึกษาประเภทโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย) พัฒนาการของการประกันคุณภาพ ภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2553 ข้อที่ 14 ระบุว่า “กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ ตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด จะสามารถสะท้อนประสิทธิภาพของ คุณภาพการดำเนินงานด้านต่างๆของสถานศึกษาได้ ดังนั้น ในการประเมินตัวบ่งชี้นี้จะใช้ค่าเฉลี่ย คะแนนประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดไม่ต้องทำการประเมินใหม่

2.3.2.9 ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญาปณิธาน พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการ จัดตั้งสถานศึกษา หมายถึง ผลผลิตเป็นไปตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของ การจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้น และเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ สถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งกำหนดเป็นอัตลักษณ์ของผลผลิตของ สถานศึกษา โดย สมศ.จะประเมินตามอัตลักษณ์ของผลผลิตที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การพิจารณา 1) ผู้บริหารครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กบุคลากรชุมชนและองค์กรภายนอก มี ส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับ

ปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจ การดำเนินงานของสถานศึกษาโดยได้รับการเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษา 2) มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของเด็กและบุคลากรในการปฏิบัติตาม กลยุทธ์ ด้านผลผลิตที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติ 3) มีการประเมินความพึงพอใจด้าน ผลผลิตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ไม่น้อย กว่าร้อยละ 80 4) ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตบรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและ วัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา 5) ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตเกิดผลกระทบที่ดีต่อสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

2.3.2.10 ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา

ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เป็น ผลลัพธ์จากการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ความสามารถด้านดนตรี กีฬา วิทยุพอ วัฒนธรรมท้องถิ่น สองภาษา เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณา 1) ผู้บริหารครูบุคลากรชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการ กำหนดจุดเน้นจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของสถานศึกษารวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานโดย ระบุเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงานโดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา 2) มี การสร้างระบบการมีส่วนร่วมของเด็กและบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วน สมบูรณ์และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 3) มีการ ประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 4) ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้นจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญ เฉพาะของสถานศึกษา และเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่น 5) สถานศึกษามีเอกลักษณ์ตามจุดเน้น จุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะที่กำหนด และได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอกที่แสดงถึงการยอมรับ ในเอกลักษณ์นั้น

2.3.2.11 ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา

ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในสถานศึกษาและ/ หรือชุมชนรอบสถานศึกษา โดยเน้นการแก้ปัญหาท้องถิ่นที่มีการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ทั้งสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชนและสังคม รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและ การพัฒนาบุคลากร เช่น ปัญหาเด็กขาดสารอาหารการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น การส่งเสริม

การศึกษาต่อตามศักยภาพของเด็กและบริบทของสถานศึกษาการมีแบบอย่างการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการดำเนินโครงการพิเศษที่สถานศึกษากำหนด เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในสถานศึกษาและ/หรือชุมชนรอบสถานศึกษา รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและการพัฒนาบุคลากรตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ 1) มีการดำเนินการโครงการพิเศษอย่างน้อย 2 โครงการต่อปีการศึกษา 2) มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) 3) บรรลุเป้าหมายตามแผนของโครงการพิเศษไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 4) เด็กมีส่วนร่วมในโครงการพิเศษ และ 5) มีผลกระทบที่เกิดประโยชน์เป็นแบบอย่างและสร้างคุณค่าต่อสถานศึกษาและ/หรือชุมชนรอบสถานศึกษา

2.3.2.12 ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 12 (1) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาหมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และ/หรือหน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักงานประมาณ สถานประกอบการ เป็นต้นเพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากผลการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาดังนี้ 1) มีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพโดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา 2) มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานสนับสนุนและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) 4) มีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 5) มีผลกระทบต่อคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบนี้ (พ.ศ.2554-2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกของศูนย์พัฒนาเด็ก จึงเป็นการประเมินเพื่อชี้ทิศทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมจึงเป็นเพียงการยืนยันสภาพจริง ไม่ตัดสินได้-ตกหรือผ่าน-ไม่ผ่าน

กำหนดแต่เพียงว่า “ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้ว”

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนี้

สมใจ พรหมทองบุญ (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการบริหารและครูที่ปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารและครูมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัย คณะกรรมการบริหารและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บุญรักษา เมืองชีว (2559) ศึกษาสภาพการบริหารงาน ปัญหาและหารูปแบบการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ปลัดองค์การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือหัวหน้ากองการศึกษาหรือหัวหน้าส่วนการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษา และครูหรือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 371 คน และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญและมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 8 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมประจำวัน และด้านสื่อและนวัตกรรมจัดการกิจกรรมประจำวัน ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ด้านหลักสูตร และด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2.

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ PKMAR ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุตรดิตถ์ มีดังนี้ การวางแผนการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก (Plan) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก (Knowledge) การมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะในการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก (Man) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง (Assessment) และศูนย์พัฒนาเด็กรวบรวมผลการดำเนินงานวิชาการ (Report)

สุภาพรณ บุญพันธ์ (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุและประสบการณ์ ทำงานที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวนทั้งสิ้น 165 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบความแตกต่างคือ สถิติ t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (2) ผลการเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สิริยากร กองทอง (2559) วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ 3) นำเสนอกลยุทธ์พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 351 ศูนย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย (1) กรอบแนวคิดระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็ก ได้แก่ การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2) กรอบแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความจำขณะทำงาน (Working Memory) การยับยั้งความคิดและพฤติกรรม (Inhibitory Control) การเปลี่ยนความคิดเมื่อเงื่อนไขเปลี่ยนไป (Shift) การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) และการวางแผนและการจัดการ (Planning & Organizing) 2) ระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการในภาพรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.595$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.274$) 3) กลยุทธ์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ มี 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง คือ (1) กลยุทธ์พัฒนาการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ (1.1) ร่วมมือทางวิชาการระหว่างต้นสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของศูนย์พัฒนาเด็กในการสร้างเครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ (1.2) พัฒนาการติดตามกระบวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (Process Ongoing) ที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็ก (2) กลยุทธ์ยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ (2.1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างชาญฉลาด สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA และการมีส่วนร่วมของปราชญ์ท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ (2.2) ยกย่องศูนย์พัฒนาเด็กเป็นศูนย์ต้นแบบที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการพร้อมระดมทุนสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชน แยกเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ในแต่ละพื้นที่ (3) กลยุทธ์พัฒนาการประเมินคุณภาพภายในที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ (3.1) ยกย่องมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กที่มุ่งเน้นแนวคิดทางสมองด้านการบริหารจัดการให้เป็นมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และสอดรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. (3.2) ส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายในด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้เป็นไปตามวัยที่มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระดับศูนย์พัฒนาเด็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (2557) ได้สังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการสังเคราะห์จุดพัฒนาของสถานศึกษาปีการศึกษา 2557 มีดังนี้ 1. จุดพัฒนาของสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย พบว่า สถานศึกษามีจุดพัฒนาตาม

มาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก และจุดพัฒนาและด้านการจัดการศึกษา เป็นจำนวนมากที่สุดและเมื่อพิจารณาตามมาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก พบว่า สถานศึกษามีจุดพัฒนาที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะการแก้ปัญหาและทักษะชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และพัฒนาการด้านการมีสัมมาคารวะ มีมารยาทในการไหว้ การใช้คำพูดคำทักทายและจุดพัฒนาการด้านสติปัญญา จุดพัฒนาตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พัฒนาเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และปรับปรุงห้องเรียน อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จุดพัฒนาตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความถี่สูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชนผู้ปกครองและการสร้างสนามเด็กเล่น จุดพัฒนาตามมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีจุดพัฒนาที่มีความถี่สูงสุด 1 อันดับ ได้แก่ การจัดประสบการณ์ส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และจุดพัฒนาตามมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม พบว่า สถานศึกษามีจุดพัฒนาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อรณิชา ทวีชานนท์ (2557) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ทั้งหมดจำนวน 17 ศูนย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการวางแผนการทำงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจในพัฒนาศูนย์ฯ และผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในการวางแผนการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบมากคือ การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา และการวิเคราะห์สภาพและปัญหาความต้องการจำเป็นของศูนย์ฯ 2) ด้าน การลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารส่วนใหญ่ นำสารสนเทศไปใช้ในด้านเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีการตรวจสอบสุขภาพเด็กทุกปี ปัญหาที่พบคือ การประชาสัมพันธ์แก่ชุมชน และการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ทักษะการคิด 3) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ผู้บริหารส่วนใหญ่กำหนดบุคลากรในการประเมินผล และผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ การค้นคว้าหาความรู้ในด้านการตรวจสอบและประเมินผลเนื่องจากขาดเอกสารที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านการปรับปรุง และพัฒนาผู้บริหารนำผลที่ปรับปรุงและพัฒนาไปใช้ในการวางแผนด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้ดูแลเด็กนำผลการปรับปรุงพัฒนาไปใช้ในการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมของศูนย์ฯ ปัญหาที่พบคือ การปรับปรุงและพัฒนาขอข่ายงานที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

กัลยาณี ผลไม้ (2555) ศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามภูมิหลังของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

จำนวน 318 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามผลการวิจัยว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กตามทัศนะของผู้ปกครองในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปกครองที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของ ครอบครัวต่อเดือน และความเกี่ยวข้องกับนักเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวม แตกต่างกัน

ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2553) ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ส่วนผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย รองลงมาคือ เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสุขจิตดีมีความสุข และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เด็กเล็กมีกิริยามารยาทที่ดีขึ้น

บุคลากรและประชาชนที่มีเพศ และสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นในมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน บุคลากรและประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานในด้านบุคลากรแตกต่างกัน บุคลากรและประชาชนที่มีอาชีพ และสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันมีความคิดเห็นในมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยแตกต่างกัน บุคลากรและประชาชนที่มีสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกัน บุคลากรและประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานในการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่ากับปัจจัยภูมิหลังของบุคลากรและประชาชน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่านั้นเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำเนินการได้ถูกต้องตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในด้านบุคลากรควรเน้นควรมีการเพิ่มเงินสนับสนุนแก่ครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็ก เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน และควรให้ครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมเรื่องการดูแล

สุขภาพเด็กที่ป่วยด้วยโรคง่าย ๆ จากหน่วยงานสาธารณสุข ถ้าเป็นไปได้ครูและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กเล็กควรมีการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีและควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมส่งเสริมความสามารถในดูแลเด็กเล็ก เพื่อการพัฒนาคุณภาพเด็กเล็กใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

มะลิวรรณ ประจันนวล (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ผู้ปกครองเด็กเล็กส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษา และประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม 2) ด้านความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4) ความสัมพันธ์ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลกับความสำเร็จพบว่าปัจจัยด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดชัยภูมิ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวน 3 ด้าน เรียงตามน้ำหนักพยากรณ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านการประสานงาน และด้านการจัดคนเข้าทำงาน โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ด้านสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กได้ร้อยละ 44

ชูส ทอม (Shultz Tom, 1996) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กตอนต้น ประกอบด้วย 1) การให้ความร่วมมือในโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก 2) การในการพัฒนาคุณภาพ 3) การกระตุ้นองค์กรท้องถิ่น ให้ลงทุนจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่เด็ก 4) สนับสนุนงบประมาณการจัดตั้งโครงการที่มีมาตรฐานแต่สามารถยืดหยุ่นได้ ตามความต้องการและจำเป็นของท้องถิ่น 5) การสนับสนุนจากองค์กรส่วนท้องถิ่น 6) การสร้างและสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ 7) การสร้างและพัฒนาบุคลากร 8) การให้โอกาสแก่บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหาร 9) การมีส่วนร่วมในการวางแผนในการบริหารต่าง ๆ จากการศึกษา พบว่า ถ้าทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอนตามโครงการที่มีมาตรฐานก็จะส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างมีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative study) มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามขอบเขตการศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง ปี พ.ศ. 2556-2558

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบแรกจำนวน 122 แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558

มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1 และ 3.2

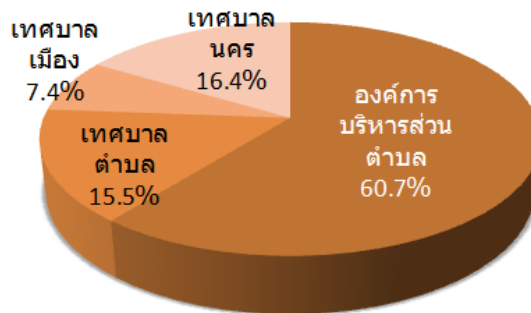
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก

รายการ	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็ก	ร้อยละ
สังกัด		
1. องค์การบริหารส่วนตำบล	74	60.7
2. เทศบาลตำบล	19	15.5
3. เทศบาลเมือง	9	7.4
4. เทศบาลนคร	20	16.4
รวม	122	100.0
อำเภอที่ตั้ง		
1. เมืองนนทบุรี	23	18.9
2. ปากเกร็ด	27	22.1
3. บางใหญ่	13	10.7
4. บางกรวย	23	18.9
5. บางบัวทอง	18	14.7
6. ไทรน้อย	18	14.7
รวม	122	100.0

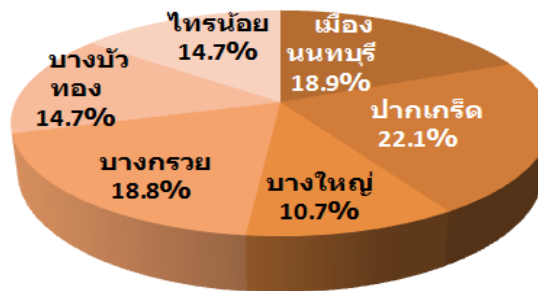
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก

รายการ	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็ก	ร้อยละ
ขนาด		
1. เล็ก (1-30 คน)	41	33.6
2. กลาง (31-60 คน)	52	42.6
3. ใหญ่ (61-90 คน)	12	9.9
4. ใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 91 คนขึ้นไป)	17	13.9
รวม	122	100.0

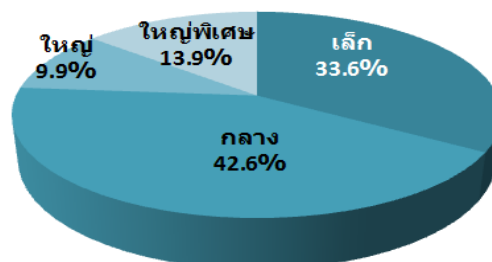
การเปรียบเทียบเป็นแผนภาพวงกลมเทียบร้อยละ ได้ดังภาพที่ 3.1 ถึง 3.3 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามสังกัด

ภาพที่ 3.2 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามอำเภอที่ตั้ง

ภาพที่ 3.3 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามขนาด

ตารางที่ 3.2 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กและจำนวนนักเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก
จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก

อำเภอที่ตั้ง	สังกัด				รวม
	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	เทศบาล ตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร	
1. อ.เมืองนนทบุรี	11 372	2 82	1 108	9 905	23 1467
2. อ.ปากเกร็ด	16 509	- -	- -	11 728	27 1237
3. อ.บางใหญ่	6 235	7 461	- -	- -	13 696
4. อ.บางกรวย	7 233	9 526	7 274	- -	23 1033
5. อ.บางบัวทอง	17 1067	- -	1 145	- -	18 1212
6. อ.ไทรน้อย	17 612	1 200	- -	- -	18 812
รวม	74	19	9	20	122
	3028	1269	527	1633	6457

หมายเหตุ บรรทัดบน เป็นจำนวนศูนย์พัฒนาเด็ก บรรทัดล่าง เป็นจำนวนนักเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินในอำเภอเมืองนนทบุรีและอำเภอปากเกร็ด ส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลนคร ส่วนในอำเภออื่น ๆ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดเทศบาลเมืองส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอบางกรวย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย คือ แบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ที่ประกอบข้อมูลรายสถานศึกษาเป็นคะแนนและผลการประเมินทั้ง 12 ตัวบ่งชี้ ที่จำแนกเป็นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก อำเภอที่ตั้งขนาดของ ศูนย์พัฒนาเด็ก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเป็นครั้งแรกในระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กที่มีการประเมินครั้งแรกในระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 ที่ต่อบัณฑิตประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) การศึกษาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี จากการประเมินคุณภาพภายนอก วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ตามการประเมินผลภายนอกจำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก วิเคราะห์ด้วยสถิติอ้างอิงแบ่งกลุ่มในแต่ละตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม คือ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA) หากพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

การประกันคุณภาพภายนอกที่ประเมินศูนย์พัฒนาเด็กโดย สมศ. มี 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม 100
1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	5
2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	5
3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	5
4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	10
5. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	10
6. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	35
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	15
8. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	5
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	2.5
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	2.5
11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	2.5
12. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	2.5

สรุปการประกันคุณภาพภายนอกที่ประเมินศูนย์พัฒนาเด็กโดย สมศ. มี 12 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย
คุณภาพของเด็ก 5 ตัวบ่งชี้คือตัวบ่งชี้ที่ 1-5 คุณภาพของ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1 ตัวบ่งชี้คือ
ตัวบ่งชี้ที่ 6 และคุณภาพของการบริหารการจัดการมี 5 ตัวบ่งชี้ คือตัวบ่งชี้ที่ 7-12

เกณฑ์ระดับคุณภาพในการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. ที่มีคะแนนรวมเท่ากับ 100 คะแนน
กำหนดดังนี้

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	90.00 – 100.00
ดี	75.00 – 89.99
พอใช้	60.00 – 74.99
ต้องปรับปรุง	50.00 – 59.99
ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	0.00 – 49.99

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี นำเสนอเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

ตอนที่ 1 คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากการประกันคุณภาพภายนอกในรอบแรกพ.ศ. 2556-2558 ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติพื้นฐาน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

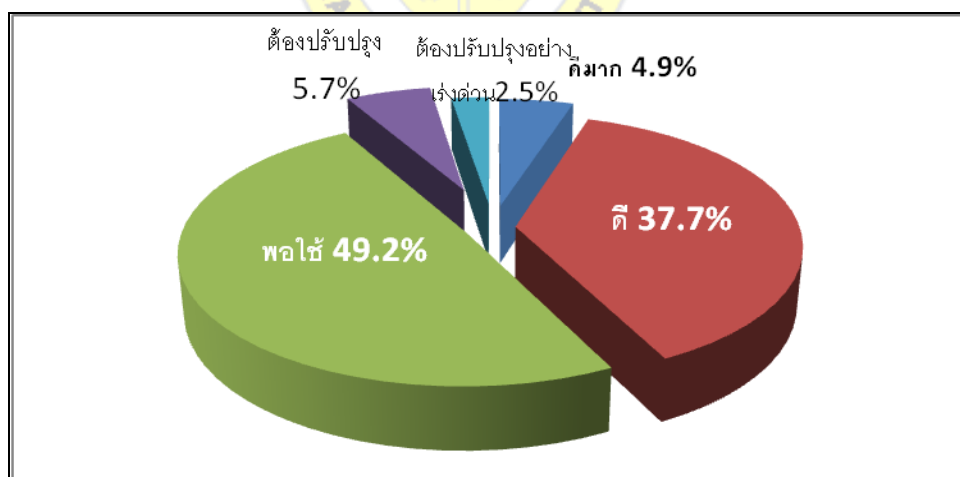
ค่าสถิติพื้นฐาน	คะแนน (เต็ม 100)	
	ผลประเมินในจังหวัดนนทบุรี	ผลประเมินรวมทุกจังหวัด
คะแนนเฉลี่ย	73.70	71.81
คะแนนต่ำสุด	37.00	20.50
คะแนนสูงสุด	95.00	100
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	9.83	9.72

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดนนทบุรีจำนวน 122 แห่ง มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานพบว่าคะแนนเฉลี่ย 73.12 คะแนนเป็นคุณภาพในระดับพอใช้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.83 คะแนน คะแนนต่ำสุด 37 คะแนนและคะแนนสูงสุด 95 คะแนน จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยทั้งจังหวัด สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่เป็นผลการประเมินโดยรวมทุกจังหวัดเล็กน้อย (คะแนนเฉลี่ย 71.81) ซึ่งมีคุณภาพในระดับพอใช้เช่นกัน

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ในแต่ละระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ ในจังหวัดนนทบุรี	ร้อยละ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ
ดีมาก	6	4.9	1.91
ดี	46	37.7	38.52
พอใช้	60	49.2	48.79
ต้องปรับปรุง	7	5.7	8.97
ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน	3	2.5	1.81
รวม	122	100.0	100.00

เมื่อนำคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 122 แห่งมาจำแนกตามระดับคุณภาพ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่จำนวน 60 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.2 มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ รองลงมาอยู่ในระดับดีจำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.7 สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วนจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.5 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินรวมทุกจังหวัด ทุกจังหวัดทั่วประเทศ จะเห็นว่าร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีมีคุณภาพระดับดีมากและพอใช้สูงกว่ารวมทุกจังหวัด

ภาพที่ 4.1 ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กที่จำแนกตามระดับคุณภาพภายนอกในภาพรวมทุกตัวบ่งชี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละระดับ คุณภาพ จำแนกตามสังกัดและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

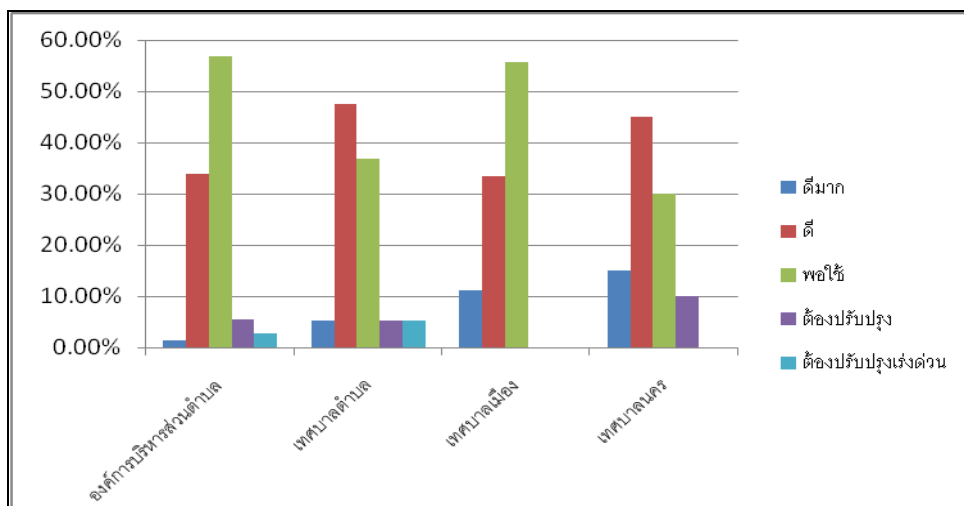
จำแนกตามสังกัดและขนาด		ระดับคุณภาพ					รวม
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	
องค์การบริหารส่วนตำบล	เล็ก (1-30 คน)	0	7	19	2	2	30
	กลาง (31-60 คน)	1	12	20	2	0	35
	ใหญ่ (61-90 คน)	0	3	3	0	0	6
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)	0	3	0	0	0	3
	รวม	1	25	42	4	2	74
	คะแนนเฉลี่ย 71.49	1.4%	33.8%	56.8%	5.4%	2.7%	100.0%
เทศบาลตำบล	เล็ก (1-30 คน)	1	1	5	1	0	8
	กลาง (31-60 คน)	0	2	1	0	1	4
	ใหญ่ (61-90 คน)	0	1	1	0	0	2
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)	0	5	0	0	0	5
	รวม	1	9	7	1	1	19
	คะแนนเฉลี่ย 74.03	5.3%	47.4%	36.8%	5.3%	5.3%	100.0%
เทศบาลเมือง	เล็ก (1-30 คน)	0	0	1			1
	กลาง (31-60 คน)	0	1	4			5
	ใหญ่ (61-90 คน)	0	1	0			1
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)	1	1	0			2
	รวม	1	3	5	0	0	9
	คะแนนเฉลี่ย 77.47	11.1%	33.3%	55.6%	0.0%	0.0%	100.0%
เทศบาลนคร	เล็ก (1-30 คน)	0	2	0	0		2
	กลาง (31-60 คน)	0	4	2	2		8
	ใหญ่ (61-90 คน)	1	1	1	0		3
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)	2	2	3	0		7
	รวม	3	9	6	2	0	20
	คะแนนเฉลี่ย 76.34	15.0%	45.0%	30.0%	10.0%	0.0%	100.0%

ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 71.49 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 56.8% และ 33.8% มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี

ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลตำบลมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 74.03 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 47.4 % และ 36.8 % มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและพอใช้

ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดเทศบาลเมืองมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 77.47 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 55.6% และ 33.3% มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี เป็นที่สังเกตว่าไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลเมืองที่มีผลการประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดเทศบาลนครมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 76.34 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 45.0% และ 30.0% มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและพอใช้ เป็นที่สังเกตว่า ศูนย์พัฒนาเด็กที่สังกัดเทศบาลนครมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากในจำนวนร้อยละมากกว่าสังกัดอื่น ๆ และไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครที่มีผลการประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุง

ภาพที่ 4.2 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินในระดับคุณภาพต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด

ตารางที่ 4.4 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละระดับคุณภาพ จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

จำแนกตามอำเภอและขนาด		ระดับคุณภาพ					รวม
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	
อ.เมืองนนทบุรี	เล็ก (1-30 คน)	1	2	4	1	-	8
	กลาง (31-60 คน)	0	3	6	1	-	10
	ใหญ่พิเศษ (≥91คน)	2	2	1	0	-	5
	รวม	3	7	11	2	0	23
	คะแนนเฉลี่ย 75.87	13.0%	30.4%	47.8%	8.7%	0.0%	100.0%
อ.ปากเกร็ด	เล็ก (1-30 คน)	0	0	6	1	2	9
	กลาง (31-60 คน)	1	4	3	3	0	11
	ใหญ่ (61-90 คน)	1	1	2	0	0	4
	ใหญ่พิเศษ (≥91คน)	0	1	2	0	0	3
	รวม	2	6	13	4	2	27
คะแนนเฉลี่ย 68.06	7.4%	22.2%	48.1%	14.8%	7.4%	100.0%	
อ. บางใหญ่	เล็ก (1-30 คน)	-	0	5	-	-	5
	กลาง (31-60 คน)	-	0	4	-	-	4
	ใหญ่ (61-90 คน)	-	1	0	-	-	1
	ใหญ่พิเศษ (≥91คน)	-	3	0	-	-	3
	รวม	0	4	9	0	0	13
คะแนนเฉลี่ย 71.10	0.0%	30.8%	69.2%	0.0%	0.0%	100.0%	
อ. บางกรวย	เล็ก (1-30 คน)		4	5	1	0	10
	กลาง (31-60 คน)		2	7	0	1	10
	ใหญ่ (61-90 คน)		1	1	0	0	2
	ใหญ่พิเศษ (≥91คน)		1	0	0	0	1
	รวม	0	8	13	1	1	23
คะแนนเฉลี่ย 72.08	0.0%	34.8%	56.5%	4.3%	4.3%	100.0%	
อ.บางบัวทอง	เล็ก (1-30 คน)	0	0	2			2
	กลาง (31-60 คน)	0	6	3			9
	ใหญ่ (61-90 คน)	0	3	0			3
	ใหญ่พิเศษ (≥91คน)	1	3	0			4
	รวม	1	12	5	0	0	18
คะแนนเฉลี่ย 78.39	5.6%	66.7%	27.8%	0.0%	0.0%	100.0%	

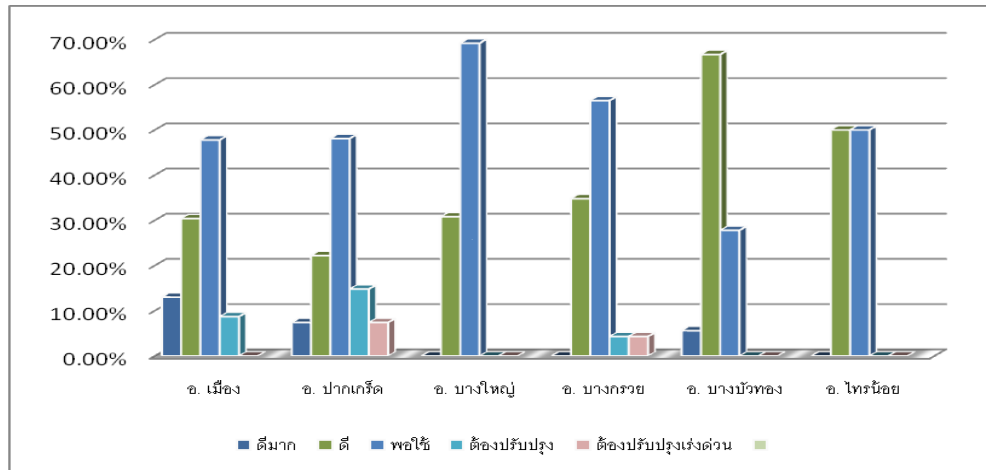
ตารางที่ 4.4 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดนนทบุรีที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละระดับคุณภาพ จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก (ต่อ)

จำแนกตามอำเภอและขนาด		ระดับคุณภาพ					รวม
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	
อ. ไทรน้อย	เล็ก (1-30 คน)		4	3			7
	กลาง (31-60 คน)		4	4			8
	ใหญ่ (61-90 คน)		0	2			2
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)		1	0			1
	รวม	0	9	9	0	0	18
	คะแนนเฉลี่ย 74.71	0.0%	50.0%	50.0%	0.0%	0.0%	100.0%
รวมทุกอำเภอ	เล็ก (1-30 คน)						
	กลาง (31-60 คน)						
	ใหญ่ (61-90 คน)	6	46	60	7	3	122
	ใหญ่พิเศษ (91คนขึ้นไป)	4.9	37.7	49.2	5.7	2.5	

ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอเมืองนนทบุรีมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 75.87 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 47.8% และ 30.4% มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กที่ต้องปรับปรุงจำนวน 2 แห่ง

ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ดมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 68.06 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 48.1% และ 22.2% มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วนรวมจำนวน 6 แห่ง **ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอ บางใหญ่**มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 71.10 06 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 69.2% และ 30.8% มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วนรวมจำนวน 2 แห่ง **ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางกรวย**มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 72.08 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 56.5% และ 34.8% มีคุณภาพอยู่ในพอใช้และระดับดี เป็นที่สังเกตว่า ไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน **ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางบัวทอง**มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 78.39 ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่ 66.7% และ 27.8% มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและระดับพอใช้ เป็นที่สังเกตว่าไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอไทรน้อยมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ย 74.71 ศูนย์พัฒนาเด็กจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและระดับพอใช้ เป็นที่สังเกตว่า ไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลการประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ภาพที่ 4.3 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีผลประเมินในระดับคุณภาพต่าง ๆ จำแนกตามอำเภอ

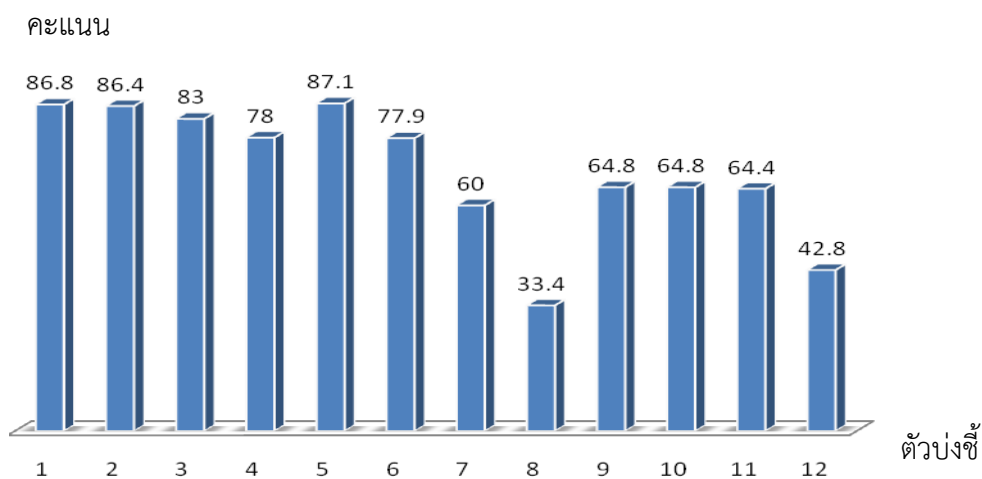
ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเป็นรายตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อย	ระดับคุณภาพ
1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	5	4.34	0.45	86.80	ดี
2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	5	4.32	0.45	86.40	ดี
3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	5	4.15	0.46	83.00	ดี
4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	10	7.80	1.02	78.00	ดี
5. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	10	8.71	1.00	87.10	ดี
6. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	35	27.25	4.28	77.86	ดี
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	15	9.00	2.29	60.00	พอใช้
8. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	5	1.67	1.13	33.40	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	2.5	1.62	0.68	64.80	พอใช้

ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเป็นรายตัวบ่งชี้ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อย	ระดับคุณภาพ
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	2.5	1.62	0.68	64.80	พอใช้
11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	2.5	1.61	0.69	64.40	พอใช้
12. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	2.5	1.61	0.82	42.80	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
ภาพรวม	100	73.70	9.83		พอใช้

เมื่อนำคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 122 แห่งมาวิเคราะห์เป็นรายตัวบ่งชี้ จัดได้เป็น 3 กลุ่มคือ ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มี 6 ตัวบ่งชี้ เรียงคะแนนจากมากไปน้อย คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5, 1, 2, 3, 4 และ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยเท่ากับ 87.10, 86.80, 86.40, 83.00, 78.00 และ 77.86 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ มี 4 ตัวบ่งชี้ เรียงคะแนนจากมากไปน้อย คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9, 10, 11 และ 7 มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยเท่ากับ 64.80, 64.80, 64.40 และ 60.00 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 8 และ 12 มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อย 33.40 และ 42.80 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็กจำแนกเป็นรายตัวบ่งชี้

ตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินเป็นรายตัวบ่งชี้ ในแต่ละสังกัดศูนย์พัฒนาเด็ก

ตัวบ่งชี้	สังกัด	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อย	ระดับคุณภาพ
1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	องค์การบริหารส่วนตำบล	5	4.30	.468	86.00	ดี
	เทศบาลตำบล	5	4.50	.471	90.00	ดีมาก
	เทศบาลเมือง	5	4.28	.264	85.60	ดี
	เทศบาลนคร	5	4.40	.417	88.00	ดี
2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	องค์การบริหารส่วนตำบล	5	4.25	.455	85.00	ดี
	เทศบาลตำบล	5	4.50	.441	90.00	ดีมาก
	เทศบาลเมือง	5	4.22	.264	84.40	ดี
	เทศบาลนคร	5	4.48	.413	89.60	ดี
3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	องค์การบริหารส่วนตำบล	5	4.07	.478	81.40	ดี
	เทศบาลตำบล	5	4.32	.415	86.40	ดี
	เทศบาลเมือง	5	4.22	.363	84.40	ดี
	เทศบาลนคร	5	4.28	.444	85.60	ดี
4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย	องค์การบริหารส่วนตำบล	10	7.61	1.086	76.10	ดี
	เทศบาลตำบล	10	7.97	.935	79.70	ดี
	เทศบาลเมือง	10	8.00	.500	80.00	ดี
	เทศบาลนคร	10	8.28	.819	82.80	ดี
5. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป	องค์การบริหารส่วนตำบล	10	8.74	1.008	87.40	ดี
	เทศบาลตำบล	10	8.84	.958	88.40	ดี
	เทศบาลเมือง	10	9.33	.866	93.30	ดีมาก
	เทศบาลนคร	10	8.20	.894	82.00	ดี
6. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	องค์การบริหารส่วนตำบล	35	27.08	3.744	77.37	ดี
	เทศบาลตำบล	35	27.16	6.076	77.60	ดี
	เทศบาลเมือง	35	29.67	2.236	84.77	ดี
	เทศบาลนคร	35	26.90	4.778	76.86	ดี

ตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินเป็นรายตัวบ่งชี้ ในแต่ละสังกัดศูนย์พัฒนาเด็ก (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สังกัด	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อย	ระดับคุณภาพ
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล	15	8.73	2.191	58.20	ต้องปรับปรุง
	เทศบาลตำบล	15	8.68	2.473	57.87	ต้องปรับปรุง
	เทศบาลเมือง	15	9.44	2.270	62.93	พอใช้
	เทศบาลนคร	15	10.10	2.303	67.33	พอใช้
8. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	องค์การบริหารส่วนตำบล	5	1.49	.983	29.80	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลตำบล	5	1.42	.902	28.40	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลเมือง	5	1.67	1.414	33.40	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลนคร	5	2.60	1.314	52.00	ต้องปรับปรุง
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล	2.5	1.46	.681	58.40	ต้องปรับปรุง
	เทศบาลตำบล	2.5	1.87	.663	74.80	พอใช้
	เทศบาลเมือง	2.5	1.89	.486	75.60	ดี
	เทศบาลนคร	2.5	1.85	.651	74.00	พอใช้
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่ออันเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล	2.5	1.44	.726	57.60	ต้องปรับปรุง
	เทศบาลตำบล	2.5	1.89	.567	75.60	ดี
	เทศบาลเมือง	2.5	2.06	.391	82.40	ดี
	เทศบาลนคร	2.5	1.80	.594	72.00	พอใช้
11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล	2.5	1.43	.877	57.20	ต้องปรับปรุง
	เทศบาลตำบล	2.5	2.03	.463	81.20	ดี
	เทศบาลเมือง	2.5	1.81	.827	72.40	พอใช้
	เทศบาลนคร	2.5	1.81	.688	72.40	พอใช้
12. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล	2.5	.90	.749	36.00	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลตำบล	2.5	.84	.817	33.60	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลเมือง	2.5	.89	.961	35.60	ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
	เทศบาลนคร	2.5	1.65	.671	66.00	พอใช้

เมื่อนำคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 122 แห่งมาวิเคราะห์ เป็นรายตัวบ่งชี้ จำแนกตามสังกัด พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 6 อันเป็นตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมือง และเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 12 แทบทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

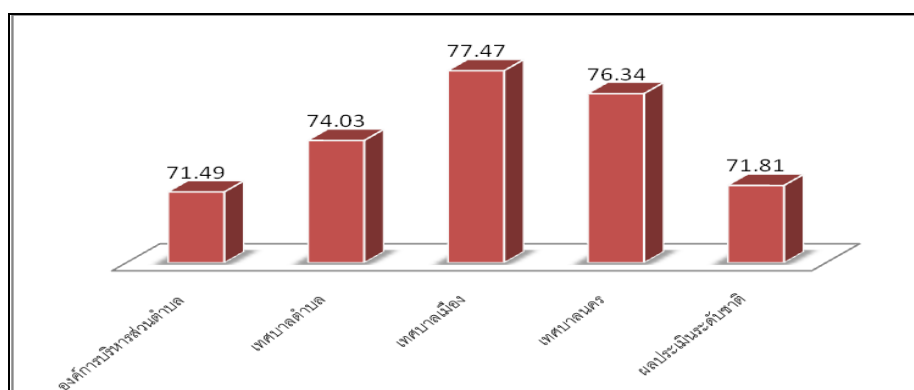
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ผลการการเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก

สังกัด	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	F
1. องค์กรบริหารส่วนตำบล	74 แห่ง	71.49	9.00	พอใช้	2.09 (Sig=.105)
2. เทศบาลตำบล	19 แห่ง	74.03	11.99	พอใช้	
3. เทศบาลเมือง	9 แห่ง	77.47	8.18	ดี	
4. เทศบาลนคร	20 แห่ง	76.34	10.43	ดี	
ผลประเมินรวมทุกจังหวัด	21,036 แห่ง	71.81	9.72	พอใช้	

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลนครคุณภาพอยู่ในระดับดีคือมีคะแนนเฉลี่ย 77.47 และ 76.34 ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.03 และ 71.49 โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลตำบลมีคะแนนกระจายแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษามากกว่าสังกัดอื่นพิจารณาได้จากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.99 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ($F = 2.09$, $p \text{ values} = .105$)

ภาพที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็ก ตามสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก

อำเภอที่ตั้ง	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	F
1. เมืองนนทบุรี	23 แห่ง	75.87	9.80	ดี	3.38** (Sig=.007)
2. บางบัวทอง	18 แห่ง	78.39	7.96	ดี	
3. บางใหญ่	13 แห่ง	71.10	6.41	พอใช้	
4. บางกรวย	23 แห่ง	72.08	9.00	พอใช้	
5. ปากเกร็ด	27 แห่ง	68.06	12.36	พอใช้	
6. ไทรน้อย	18 แห่ง	74.71	6.71	พอใช้	
ผลประเมินรวมทุกจังหวัด	21,036 แห่ง	71.81	9.72	พอใช้	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดนนทบุรี มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กบางบัวทองและเมืองนนทบุรีอยู่ในระดับคุณภาพดี มีคะแนนเฉลี่ย 78.39 และ 75.87ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภออื่น ๆ คือ ไทรน้อย บางกรวย บางใหญ่ และ ปากเกร็ดมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 75 โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ดมีคะแนนกระจายแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษามากกว่าสังกัดอื่น พิจารณาได้จากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.36 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กที่อำเภอที่ตั้งต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 3.38$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพรายคู่ ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก

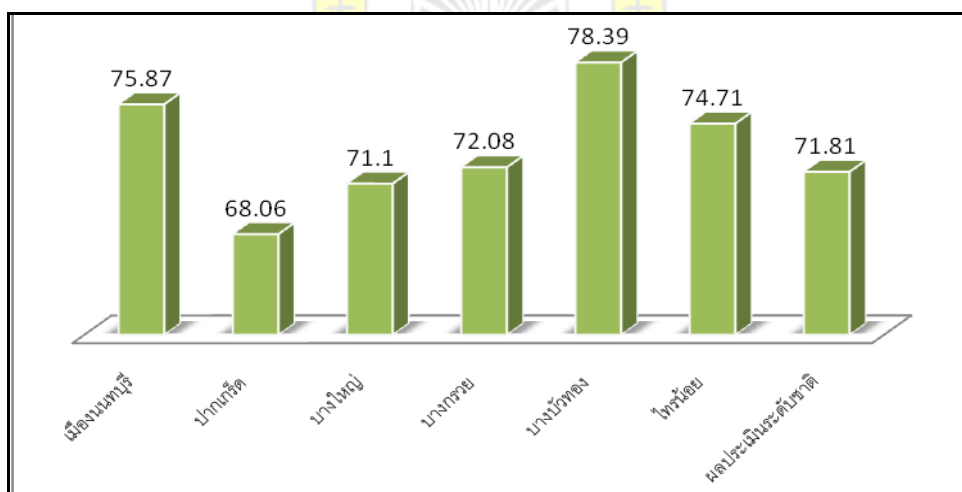
อำเภอ คะแนนเฉลี่ย	ปากเกร็ด 68.06	บางใหญ่ 71.10	บางกรวย 72.08	บางบัวทอง 78.39	ไทรน้อย 74.71
เมืองนนทบุรี 75.87	.004**	.145	.173	.395	.695
ปากเกร็ด 68.06		.340	.135	.000**	.022*
บางใหญ่ 71.10			.764	.035*	.292

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพรายคู่ ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก (ต่อ)

อำเภอ คะแนนเฉลี่ย	ปากเกร็ด 68.06	บางใหญ่ 71.10	บางกรวย 72.08	บางบัวทอง 78.39	ไทรน้อย 74.71
บางกรวย 72.08				.035*	.374
บางบัวทอง 78.39					.242

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคุณภาพรายคู่ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็ก พบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางบัวทองแตกต่างจากศูนย์พัฒนาเด็กในเกือบทุกอำเภอ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอไทรน้อย ยกเว้นอำเภอเมืองนนทบุรี ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ด นอกจากแตกต่างจากกับศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอเมืองนนทบุรีและศูนย์พัฒนาเด็กอำเภอบางบัวทอง แล้วยังแตกต่างกับค่าเฉลี่ยของคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กอำเภอไทรน้อย

ภาพที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็กตามอำเภอที่ตั้ง ในจังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	F
1. เล็ก (1-30 คน)	41 แห่ง	69.73	10.42	พอใช้	7.97**
2. กลาง (31-60 คน)	52 แห่ง	72.01	8.47	พอใช้	Sig.= .00
3. ใหญ่ (61-90 คน)	12 แห่ง	77.58	7.35	ดี	
4. ใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 91 คนขึ้นไป)	17 แห่ง	81.51	8.39	ดี	
ผลประเมินรวมทุกจังหวัด	21,036 แห่ง	71.81	9.72	พอใช้	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กจำแนกตามขนาดพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพดี ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กขนาดกลางและขนาดเล็ก มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กมีคะแนนกระจายแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษามากกว่าสังกัดอื่น พิจารณาได้จากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.42 คะแนน

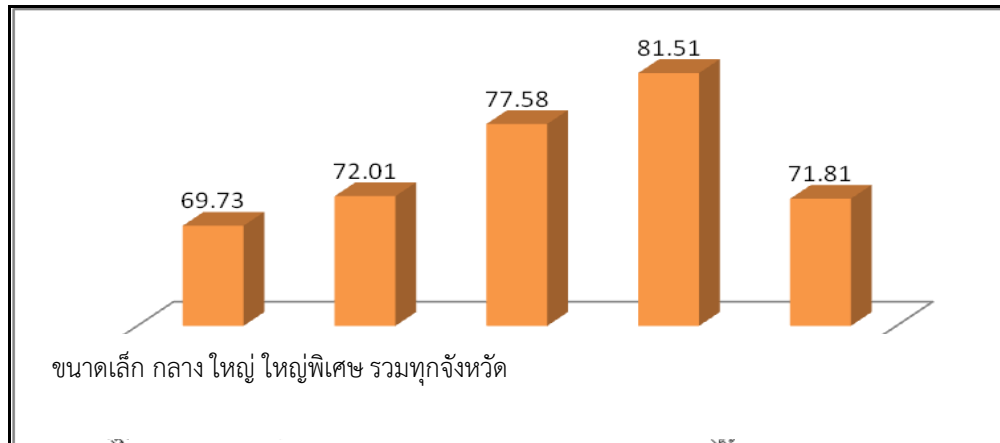
เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กระหว่างขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีขนาดต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 7.973$, $p \text{ values} = 0.00$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความแตกต่างคุณภาพรายคู่ ระหว่างขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก

ขนาดคะแนนเฉลี่ย	กลาง (31-60 คน) 72.01	ใหญ่ (61-90 คน) 77.58	ใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 91 คนขึ้นไป) 81.51
เล็ก (1-30 คน) 69.73	.231	.010**	.000**
กลาง (31-60 คน) 72.01		.058	.000**
ใหญ่ (61-90 คน) 77.58			.253

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กมีคุณภาพแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดกลางมีคุณภาพแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษ ทุกคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพที่ 4.7 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็กขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดนนทบุรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรีจากการประเมินคุณภาพภายนอก 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ตามการประเมินผลภายนอกจำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็ก และกำหนดสมมติฐานการวิจัยคือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่จำแนกตามประเภทสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กที่ต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กมีความแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างคือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบแรก พ.ศ. 2556 -2558 จำนวน 122 แห่ง เป็นศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครจำนวน 74, 19, 9 และ 20 แห่งตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ ดังนี้

5.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี จำนวน 122 แห่ง ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า คุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ คือคะแนนเฉลี่ย 73.12 (คะแนนเต็ม 100) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.83 เมื่อจำแนกตามระดับคุณภาพ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่จำนวน 60 แห่ง (ร้อยละ 49.2) มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ รองลงมาอยู่ในระดับดีจำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 37.7) สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วนจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 2.5)

ศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตามสังกัดสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับดีคือ มีคะแนนเฉลี่ย 77.47 และ 76.34 ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาสังกัดเทศบาลตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.03 และ 71.49 ตามลำดับ

ศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตามอำเภอ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กบางบัวทองและเมืองนนทบุรีอยู่ในระดับคุณภาพดี มีคะแนนเฉลี่ย 78.39 และ 75.87 ตามลำดับ ส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภออื่น ๆ คือ ไทรน้อย บางกรวย บางใหญ่ และ ปากเกร็ดมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.71, 72.08, 71.10 และ 68.06 ตามลำดับ

ศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตามขนาด พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพดีคือมีคะแนนเฉลี่ย 81.51 และ 77.58 ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กขนาดกลางและขนาดเล็ก มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 72.01 และ 69.73 คะแนน

ผลวิเคราะห์คุณภาพเป็นรายตัวบ่งชี้ของศูนย์พัฒนาเด็ก พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1-5 ที่เกี่ยวกับคุณภาพเด็กอยู่ในระดับดีคือคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 78.00 ถึง 87.10 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 6 อยู่ในระดับดีเกี่ยวกับการสอนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 77.86 ตัวบ่งชี้ที่ 9, 10, 11 และ 7 เกี่ยวกับการผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในระดับพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 60.00 ถึง เท่ากับ 64.80 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 8 และ 12 มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ มีคะแนนเฉลี่ย 33.40 และ 42.80 ตามลำดับ

ผลวิเคราะห์คุณภาพเป็นรายตัวบ่งชี้ของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามสังกัด พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 6 อันเป็นตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพเด็กและกระบวนการเรียนรู้ทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมือง และเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ที่ 12 แทบทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

1.2 การเปรียบเทียบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ตามการประเมินผลภายนอกจำแนกตามสังกัด อำเภอที่ตั้ง และขนาด

1.2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ($F = 2.09$, $p \text{ values} = .105$)

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กที่อำเภอที่ตั้งต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 3.38$, $p \text{ values} = .007$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบความแตกต่างคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเป็นรายคู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางบัวทองแตกต่างจากศูนย์พัฒนาเด็กในเกือบทุกอำเภอ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอไทรน้อย ยกเว้นอำเภอเมืองนนทบุรี ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ด นอกจากแตกต่างจากกับศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอเมืองนนทบุรีและศูนย์พัฒนาเด็กอำเภอบางบัวทองแล้วยังแตกต่างกับค่าเฉลี่ยของคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กอำเภอไทรน้อย

1.2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีขนาดต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 7.973$, $p \text{ values} = 0.00$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบความแตกต่างคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเป็นรายคู่ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กมีคุณภาพเฉลี่ยแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดกลางมีคุณภาพแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษ ทุกคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 122 แห่ง มีคะแนนเฉลี่ย 73.12 คะแนนเป็นคุณภาพในระดับพอใช้ เช่นเดียวกับผลการประเมินโดยรวมทุก

จังหวัดที่อยู่ในระดับพอใช้เช่นกัน (คะแนนเฉลี่ย 71.81) เมื่อจำแนกตามระดับคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กส่วนใหญ่จำนวน 60 แห่ง (ร้อยละ 49.2) มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ โดยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลเมืองและเทศบาลนครมีคุณภาพอยู่ในระดับดีคือ มีคะแนนเฉลี่ย 77.47 และ 76.34 ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.03 และ 71.49 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร มีสถานศึกษาในสังกัดนอกเหนือจาก ศูนย์พัฒนาเด็กแล้วยังมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับ จึงน่าจะมีความพร้อมในด้านบุคลากรงบประมาณ การบริหารพัสดุ การจัดทำแผนงานโครงการ เป็นต้น สอดคล้องกับรายงานผลการสังเคราะห์ผลประเมินการประมาณคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ สมศ และคำให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นบุคลากรทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กกล่าวว่า มีศูนย์พัฒนาเด็กเป็นศูนย์ขนาดเล็ก ไม่มีผู้บริหาร ซึ่งหน้าที่ในส่วนการบริหารครูที่เลี้ยงช่วยกันทำ แบ่งเบาภาระงานกัน นอกจากนั้นเทศบาลเมืองและเทศบาลนครยังอยู่เขตอำเภอที่มีความเจริญคือ อำเภอเมืองนนทบุรีและอำเภอบางกรวย ผู้ปกครองของเด็กในท้องถิ่นส่วนใหญ่รายได้ดีสามารถสนับสนุนการศึกษาและมีความพร้อมในการดูแลบุตรหลานของตน

5.2.2 ผลวิเคราะห์คุณภาพเป็นรายตัวบ่งชี้ ของศูนย์พัฒนาเด็ก พบว่า ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของเด็กและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูอยู่ใน **ระดับดี** มี 6 ตัวบ่งชี้ เรียงคะแนนจากมากไปน้อย คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป ตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละเท่ากับ 87.10, 86.80, 86.40, 83.00 และ 78.00 ตามลำดับ แสดงว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กได้ดี มีการดูแลและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญาได้ในระดับดีได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไปเกือบทั้งหมด จะมีเพียงด้านสติปัญญาที่บางสังกัดค่าเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 80 แต่ก็มากกว่าร้อยละ 75 ทำให้เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป ที่เป็นตัวบ่งชี้ที่ 5 ก็อยู่ในระดับดีไปด้วย สำหรับตัวบ่งชี้ที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูอยู่ใน **ระดับดี** มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละเท่ากับ 77.86

สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีอยู่ในระดับพอใช้ มี 4 ตัวบ่งชี้ เรียงคะแนนจากมากไปน้อย คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9, 10, 11 และ 7 อันเป็นตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับ. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่9) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่10) ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่11) และ การบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้ที่7) ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่ง

เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2553) ที่พบว่า การดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรณิชา ทวีชาติานนท์ (2557) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุดคือ การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา และการวิเคราะห์สภาพและปัญหาความต้องการจำเป็นของศูนย์ฯ ส่วนด้านการลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารส่วนใหญ่นำเสนอสารสนเทศไปใช้ในด้านเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีการตรวจสุขภาพเด็กทุกปี ปัญหาที่พบคือ การประชาสัมพันธ์แก่ชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน และ 12 ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ 33.40 และ 42.80 ตามลำดับ ดังนั้นสองตัวบ่งชี้สถานศึกษาต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

สำหรับตัวบ่งชี้ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน เกณฑ์การพิจารณา มี 5 รายการ ดังนั้น สถานศึกษาต้องดำเนินการตามตัวบ่งชี้ย่อยเหล่านี้ คือ ประการแรก สถานศึกษาต้องวางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษารวมถึงการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ประการต่อมาคือ ปฏิบัติตามแผนนิเทศติดตามประเมินผลและนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง โดยการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้เกิดผลดี ต้องมีการประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมการตรวจสอบถ่วงดุล และเสนอผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และประการสำคัญคือ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาครอบคลุมตัวบ่งชี้ตามกฎกระทรวงฯ ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด จะสามารถสะท้อนประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษา 1) มีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพโดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดหรือ

หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา 2) มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานสนับสนุนและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) 4) มีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานประจำปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 5) มีผลกระทบต่อคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างอำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กของอำเภอที่ตั้งต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 3.38$, p values = .007) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กบางบัวทองและเมืองนนทบุรีอยู่ในระดับคุณภาพดี มีคะแนนเฉลี่ย 78.39 และ 75.87 ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภออื่น ๆ คือ ไทรน้อย บางกรวย บางใหญ่ และ ปากเกร็ดมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.71, 72.08, 71.10 และ 68.06 ตามลำดับ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางบัวทองจึงแตกต่างจากศูนย์พัฒนาเด็กในเกือบทุกอำเภอได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ อำเภอ บางกรวย อำเภอไทรน้อย ยกเว้นอำเภอเมืองนนทบุรี การที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอบางบัวทองส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 มีคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพดีมากกว่าทุกอำเภอ และไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีคุณภาพอยู่ในต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน รายละเอียดในตารางที่ 4.4 ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กในอำเภอปากเกร็ดส่วนใหญ่ร้อยละ 48.1 มีคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และมีศูนย์พัฒนาเด็กที่มีคุณภาพอยู่ในต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วนรวมกันถึงร้อยละ 22.2 (14.8% + 7.4%) มากกว่าทุกอำเภอ

5.2.4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพจากการประเมินภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีขนาดต่างกัน คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 7.973$, p values = 0.00) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบความแตกต่างคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเป็นรายคู่ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กมีคุณภาพแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดกลางมีคุณภาพแตกต่างศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษ ทุกคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนสูงสุดมากกว่าศูนย์พัฒนาเด็ก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กปรากฏผลคะแนนเรียงลำดับคะแนนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดตามลำดับขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กสอดคล้องกับรายงานความก้าวหน้าการวิจัยโครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของศูนย์พัฒนาเด็กที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2559) และสอดคล้องกับที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.ได้ ทำการประเมินพัฒนาการ

นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พบว่า เด็กในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีพัฒนาการดีกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก การที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กที่ครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กมีจำนวนน้อย บางแห่งไม่มีผู้บริหารศูนย์ ดังนั้นครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องทำงานหลายด้าน ศูนย์พัฒนาเด็กกระจายอยู่ในพื้นที่เขตวัด แหล่งด้อยโอกาสขาดแคลน เด็กขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็กได้รับผลการประเมินต่ำกว่าศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ส่วนมากมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน มีผู้บริหารที่ดำเนินงานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กตามศาสตร์การบริหาร รวมถึงตัวครู/ผู้เลี้ยงดูเด็กมักจะเป็นผู้ที่มิวุฒิการศึกษาและความสามารถไม่ตรงกับบทบาทหน้าที่ในการสอน ไม่มีกำลังคนเพียงพอที่จะดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. (2550) กล่าวไว้ในงานวิจัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ว่าขนาดใหญ่จะมีทุนสนับสนุน มีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอมากกว่า อปท.ขนาดเล็ก ด้วยความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กที่ขนาดใหญ่กว่ามีศักยภาพในการดำเนินงานทำให้ผลการประเมินที่ศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่จะมีคะแนนสูงสุดมากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กขนาดอื่นๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดศูนย์พัฒนาเด็กมีผลการประกันคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในระดับ “ต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน” จำนวน 10 ศูนย์จากทั้งหมด 122 ศูนย์หรือร้อยละ 10.8 ของศูนย์พัฒนาเด็ก ควรวิเคราะห์หาค้นหาข้อบกพร่องข้อจำกัดของศูนย์พัฒนาเด็ก และควรได้รับการพัฒนาเสริมแรงด้านต่าง ๆ อาทิ การสนับสนุนทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็น การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเด็ก การพัฒนาบุคลากรครูผู้ดูแลเด็กและผู้บริหาร การติดตามความก้าวหน้าพัฒนาการของศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น

2) ผลการประเมินเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กในทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ 33.40 หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดควรติดตามให้ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ประกอบด้วย 1) วางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษารวมถึงการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ 2) ปฏิบัติตามแผนนิเทศติดตามประเมินผลและนำผลมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนอย่างต่อเนื่อง 3) นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจและปรับปรุงพัฒนางานตามพันธกิจให้เกิดผลดี 4) ประเมินระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมการตรวจสอบถ่วงดุลและเสนอผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 5) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองอย่างมีคุณภาพสามารถรองรับการ

ประเมินคุณภาพภายนอกและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3) ผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเกือบทุกสังกัดมีคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ 42.80 หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดและศูนย์พัฒนาเด็กศึกษาแนวทางวิธีการในการดำเนินงานการจัดการศึกษาในทั้งสองตัวบ่งชี้ หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดควรติดตามให้ความช่วยเหลือ เต็มเต็ม แนะนำและจัดทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กคืบหน้าขึ้นกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

4) หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัด/กำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็ก ควรดำเนินงานตามมาตรฐานขั้นต่ำที่เหมือนกัน และควรมีมาตรการการกำกับ ติดตาม เสริมแรงศูนย์พัฒนาเด็ก โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดให้บริการการศึกษาแก่กลุ่มเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นควรมีการวางแผน ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลักในการดูแลให้บริการการศึกษากับกลุ่มเด็กแรกเกิดถึง 2 ปีอย่างคุณภาพ

5) หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัด/กำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็ก (หรือศูนย์พัฒนาเด็กขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม) สร้างระบบสารสนเทศการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็ก ทั้งข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลบุคลากร และข้อมูลสถานศึกษา ที่จัดเก็บอย่างเป็นระบบในรูปแบบแฟ้มเอกสารและในคอมพิวเตอร์ โดยต้องหมั่นตรวจสอบความถูกต้อง ความเป็นปัจจุบันและใช้ประโยชน์ได้รวดเร็ว เพื่อนำไปในการวางแผน นโยบาย การดำเนินการ ตลอดจนตัดสินใจต่าง ๆ เช่น บริบทศูนย์ บันทึกลับสุขภาพอนามัยของเด็กเล็ก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความน่าเชื่อถือของ ศูนย์พัฒนาเด็ก

2) ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กคุณภาพของ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี

3) ควรมีการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรีในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- กัลยาณี ผลไม้. (2555). การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก ในอำเภอราชสีห์ไศล จังหวัดศรีสะเกษ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วารสารศรีวนาลัยวิจัย, 1(2): 47-69.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย (2553). มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2559). ศูนย์เลี้ยงเด็ก. ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.mol.go.th/employee/center_children
- ขวัญชนก กุลชะโมรินทร์. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 4(1): มกราคม - เมษายน 2557: 81-88.
- ช่อ สันชนพิพัฒน์. (2553). รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบน่าอยู่ดีเด่น โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน สู่ความเป็นเลิศ. รายงานการวิจัย. มปป.
- ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก. (2550). การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทงศักดิ์ ปักโคทานัง. (2557). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แกด้า อำเภอแกด้า จังหวัดมหาสารคาม. วารสารการเมืองการปกครอง กิจการสาธารณะ (Public Affairs), 4(2) มีนาคม – สิงหาคม 2557: 352-366.
- ชนพล ดอนชวนชม. (2552). แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญรักษา เมืองชีว. (2559). รูปแบบการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุตรดิตถ์. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- มะลิวรรณ ประจันนวล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดชัยภูมิ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. เล่ม 127 ตอนที่ 23 หน้า 22-35.

- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. (2550). การประเมินการจัดระบบบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. (2553). การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับการดูแลองค์กร
ปกครอง ส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงหลวง
จังหวัดอุบลราชธานี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี.
- สมใจ พรหมทองบุญ. (2559). ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สิริชชา วงศ์ประทุม. (2553). การประเมินประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร
บริหารส่วนตำบลโนนแดง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริยากร กองทอง. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่
มุ่งเน้นแนวคิดการทำงานทางสมองด้านการบริหารจัดการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ บุญพันธ์. (2559). การประกันคุณภาพศูนย์ศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ศิลปศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทาง
การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (2557). รายงานการสังเคราะห์
รายงานประจำปีของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2554). คู่มือประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ : บริษัทแม่ทซ์พอยท์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค.

- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. (2555). **คู่มือ การปฏิบัติงานมาตรฐานสภาเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2555). **มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ. คู่มือการดำเนินงานมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อนุรักษ์ มาสเนตร. (2552). **ศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษาตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ**. สารนิพนธ์ กศ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรณิชา ทวีชาติานนท์. (2557). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- แอน สุขะจิระ. (2558). **การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ ระดับ การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า**. 2(1): มกราคม 2558: 1-6.
- Connelly, M.(1997). **The academic quality audit of Asian postgraduate university. Quality Assurance in Education**. 5: 40-45. Singapore: Thomson Learning Unwin.
- Johnstone,J.N. (1981). **Indicator of Education Systems**. United Kingdom: The Ancher Press.
- McKinley, K.H. (1999). **Metaevaluation re port of the Michigan Public School Academy Initiative**. The Evaluation Center. Western Michigan University Available: <http://www.wmich.edu/eavlcr/charter/reports/metaeval.html>.
- Scott-little,C.,Hamann. M.S. and jurs, S.J. (2002). *Evaluations of after-school programs:a Meta-evaluation of methodologies and narrative synthesis of findings*. **The America Journal of Education**, 23(4): 387-419.
- Shultz Tom. (1996). **Developing thinking and understanding in young children**. London: Routledge.

ภาคผนวก
คู่มือแบบบันทึกผล

คู่มือแบบบันทึกผล

ตัวแปร	รหัสข้อมูล	Missing case	ค่าที่เป็นไปได้	ระดับข้อมูล
รหัสสถานศึกษา			0001-0122	
สังกัด	1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. เทศบาลตำบล 3. เทศบาลเมือง 4. เทศบาลนคร	9	1-4	nominal
อำเภอ	1. เมืองนนทบุรี 2. ปากเกร็ด 3. บางใหญ่ 4. บางกรวย 5. บางบัวทอง 6. ไทรน้อย	9	1-6	nominal
ขนาด	1. เล็ก (1-30 คน) 2. กลาง (31-60 คน) 3. ใหญ่ (61-90 คน) 4. ใหญ่พิเศษ (ตั้งแต่ 91 คนขึ้นไป)	9	1-4	ordinal
คะแนนตัวบ่งชี้ 1			1-5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 2			1-5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 3			1-5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 4			1-10	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 5			1-10	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 6			1-35	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 7			1-15	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 8			1-5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 9			1-2.5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 10			1-2.5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 11			1-2.5	Interval/scale
คะแนนตัวบ่งชี้ 12			1-2.5	Interval/scale
คะแนนรวม			12-100	Interval/scale
ระดับคุณภาพ				ordinal

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สมถวิล วิจิตรวรรณา (MISS SOMETAWIN WIJITWANNA)

การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปริญญาตรี	การศึกษาด้านจิตวิทยา (คณิศาสตร์)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปริญญาโท	การศึกษามหาบัณฑิต (วัดผลการศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปริญญาเอก	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัย

- 1) สมถวิล วิจิตรวรรณา รัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ และสุนิสา จุ้ยม่วงศรี (2558) รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย (หัวหน้าโครงการวิจัย) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 2) สมถวิล วิจิตรวรรณา และรุจา รอดเข็ม (2559) รายงานวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของศูนย์พัฒนาเด็ก (หัวหน้าโครงการวิจัย) ได้รับทุนวิจัยจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)
- 3) รัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ สุภมาส อังศุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณา สุนิสา จุ้ยม่วงศรี ศศิธร บัวทองและศจี จิระโร (2559) รายงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุเพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนรองรับโลกศตวรรษที่ 21 (ผู้ร่วมวิจัย) ได้รับทุนวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ